

Vilje
gir vekst

Samarbeidsavtale

mellom barnevernstjenesten
og Tannhelse Rogaland FKF

BARNEHUSET BERGEN
– et tverrfaglig kompetansehus

UNIVERSITETET I BERGEN

SOGN OG FJORDANE
FYLKESKOMMUNE

HORDALAND
FYLKESKOMMUNE

TANNHELSE
ROGALAND

Samarbeid mellom Barnevernstjenesten og Tannhelse Rogaland FKF.

Tannhelsetjenesten har meldeplikt til barnevernstjenesten.

FN sin barnekonvensjon:

Staten skal beskytte barnet mot fysisk eller psykisk mishandling, forsømming eller utnyttning fra foreldre eller andre omsorgspersoner.

Lokale forskjeller i det landsdekkende tannhelsetilbudet og følgelig sosial ulikhet mht tannstatus.

Barneombudet er svært bekymret for denne ulikheten og for at de som blir utsatt for overgrep eller omsorgssvikt ikke blir oppdaget. Barneombudet ønsker en tannhelsetjeneste som ivaretar og gir likt tilbud uavhengig av bosted og sosial status. Tannhelsetjenesten har anledning til å se alle barn, og i sammenheng med tannbehandling har tannhelsepersonellet anledning til å avdekke omsorgssvikt og overgrep mot barn.

Fylkeskommunene Rogaland, Sogn og Fjordane, Hordaland og Medisinsk Odontologisk fakultet Universitetet i Bergen, seksjon for pedodonti ønsker å gi alle barn og unge et likeverdig tilbud, og har i samarbeid med barnevernstjenesten og Barnehuset i Bergen utarbeidet samarbeidsavtaler mellom barnevernstjenesten og den offentlige tannhelsetjenesten. Videre har en utarbeidet rutiner og retningslinjer for å avdekke omsorgssvikt og overgrep.

Den offentlige tannhelsetjenesten skal i følge Lov om tannhelsetjenester drive oppsøkende virksomhet, forebygging og behandling rettet mot alle barn og unge fra 0 – 18 år.

Kommunehelsetjenesteloven § 1-3 a jf. § 1-2, pålegger kommunene en plikt når det gjelder helsepersonell til å oppfylle krav i medhold til lov.

For å kunne ivareta lovkrav og helsepolitiske mål, er forpliktende samarbeid mellom forvaltningsnivåene nødvendig. Et godt tilbud er avhengig av et nært og forpliktende samarbeid mellom fylkeskommunale og kommunale tjenester. Samarbeidet kan best sikres gjennom skriftlige avtaler mellom partene, der ansvar og oppgaver er tydelig fordelte og definerte.

Vedlegg:

1. Tannhelse Rogaland FKF`s prosedyrer for innkalling av pasienter som ikke møter til avtalt time s. 10

Brevmaler

- Ikke møtt brev til foresatte s. 11
  - Informasjonsbrev til foresatte s.12
  - Bekymringsmelding til barnevernet s.13
2. Tannhelse Rogaland FKF`s prosedyrer for å sende bekymringsmelding ved mistanke om at pasienten er utsatt for omsorgssvikt s.14
  3. Sjekkliste til bruk i tannhelsetjenesten s.15
  4. Samarbeidspartnere og kilder til mer informasjon s. 16

Mål for Den offentlige tannhelsetjenesten:

Målgruppe: Barn og unge fra 0-18 år.

Mål: Etablere gode rutiner mellom barnevernstjenesten og tannhelsetjenesten for å avdekke omsorgssvikt og overgrep mot barn og unge.

Samarbeidet og rutinene må sikre at barnas integritet blir ivaretatt. Behandling og oppfølging må tilrettelegges på en god måte som fører til det beste for barnet.

Delmål: Sikre tverrfaglig samarbeid og økt kompetanse på begge tjenestenivå.

Dette innebærer at:

- tannhelsepersonell har kompetanse til å gjenkjenne symptomer i munnhule og atferdsmønster som blant annet kan tyde på seksuelle overgrep, omsorgssvikt og spiseforstyrrelser.
- tannhelsetjenesten må synliggjøre sin kompetanse og bidra med den.
- tannhelsetjenesten er inkludert i et større tverrfaglig samarbeid og gjort kjent med de fagmiljø som er etablert i kommunen. Barnevernstjenesten må legge til rette for at tannhelsetjenesten blir integrert i samarbeidet.
- helsefremmende og forebyggende tiltak blir iverksatt.

Barnevernstjenesten og Den offentlige tannhelsetjenesten er forankret på forskjellig forvaltningsnivå. Det betyr samarbeid på tvers av sektor og tjenestegrenser.

Arbeidet på tvers av sektorene blir i hovedsak styrt/ regulert av følgende regelverk

Lover og regelverk

Lov om tannhelsetjenesten

§ 1-3, 1. ledd bokstav a. Barn og unge fra 0-18 år.

Lov om barnevernstjenesten

§6-4. Opplysningsplikt til barnevernet.

Lov om helsetjenester i kommunene.

§ 1-3 a, tilretteleggingsplikt for kommunene sett i sammenheng med helsetjenesten sitt formål nedfelt i § 1-2.

Lov om statlig tilsyn med helsetjenester

§ 3 Plikt til å opprette internkontrollsystem og tilsyn med at det føres internkontroll.

Lov om pasientrettigheter

Se særlig;

Kapittel 2 Rett til helsehjelp

Kapittel 3 Rett til medvirkning og informasjon

Kapittel 4 Samtykke til helsehjelp

Lov om helsepersonell jf. forvaltningsloven

§ 21, Kapittel 5 Hovedregel om taushetsplikt

§ 33 Opplysningsplikt til barnevernet.

§ 13, Forvaltningsloven, taushetsplikt

Folkehelsearbeidet – helsefremmende og forebyggende arbeid

Fylkeskommunen sitt ansvar etter tannhelsetjenesteloven:

Etter tannhelsetjenesteloven § 1-3 har fylkeskommunen ansvar for å fremme tannhelsen i befolkningen og gjennom sin tannhelsetjeneste sørge for nødvendig forebygging og behandling.

Partnerskap for folkehelse i fylkeskommuner og kommuner.

Stortingsmeld. Nr. 35 ”Tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning – Framtidas tannhelsetjenester”.

Der er viktig at fylkeskommunen som arbeidsgiver legger til rette for samarbeid for relevante kompetansemiljø som regionale ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging. Kompetansesentrene har blant annet ansvar for å utvikle kompetanse, for å spre kunnskap om seksuelle overgrep og å bidra til at alle relevante tjenester samarbeider. Det er viktig at helsestasjons- og skolehelsetjenesten, barnevernstjenesten, sosialtjenesten og tannhelsetjenesten samarbeider på dette området.

Samarbeidsavtale mellom Barnevernstjenesten og Tannhelse Rogaland FKF i

.....kommune

Målgruppe:

Barn og unge mellom 0-18 år.

Barnevernstjenesten sitt ansvar:

1. Delta på samarbeidsmøter med Tannhelse Rogaland FKF.
2. Inngå skriftlig samarbeidsavtale med Tannhelse Rogaland FKF
3. Kjenne til Tannhelse Rogaland FKF sine rutiner for innkalling, informasjon til foresatte og oversendelse av bekymringsmeldinger.
4. Være tilgjengelige for Tannhelse Rogaland FKF med råd og rettledning i saker der det er mistanke om at et barn kan være utsatt for vold, misbruk eller omsorgssvikt.
Også i saker der en er usikker på grad av bekymring, kan barnevernstjenesten gi råd og rettledning.
Drøftinger i enkeltsaker skal være anonyme inntil det foreligger en bekymringsmelding til barnevernet.
5. Barnevernstjenesten skal gi tilbakemelding til den som melder. Tilbakemeldingen skal sendes senest innen tre uker etter at meldingen er mottatt. Tilbakemelding kan unnlates i tilfeller der meldingen er klart ugrunnet eller der andre særskilte hensyn veier imot å gi tilbakemelding (Lov om barnevernstjenester § 6-7a). Tilbakemeldingen skal bekrefte at meldingen er mottatt. Tannhelse Rogaland FKF skal òg opplyses om det er åpnet sak etter barnevernsloven § 4-3. Dersom det er åpnet sak skal tannhelsetjenesten ha ny tilbakemelding om at undersøkelsen er gjennomført. Den nye tilbakemeldingen skal inneholde opplysninger hvorvidt saken er lagt bort, eller om barnevernstjenesten følger opp saken videre.

Tannhelse Rogaland FKF sitt ansvar:

1. Årlig innkalling til samarbeidsmøte mellom barnevernstjenesten og Tannhelse Rogaland FKF og skrive referat fra møtene. (Skriftlig innkalling med saksliste.)
2. Inngå skriftlig samarbeidsavtale med barnevernstjenesten.
3. Informere barnevernet om Tannhelse Rogaland FKF sine rutiner for innkalling, informasjon til foresatte og oversendelse av bekymringsmelding.
4. Tannhelse Rogaland FKF må gjøre personalet kjent med kontaktteam og telefonnr. til barnevernstjenesten i sitt område/ distrikt.

Kontakt –team:.....

Tlf.:.....

5. Uten hinder av taushetsplikt skal helsepersonell av eget tiltak gi opplysninger til barnevernet når det er grunn til å tro at barnet blir mishandlet i hjemmet eller at det foreligger andre former for omsorgssvikt, Jf. lov om barnevernstjenester § 4-10, §4-11, § 4-12. Det samme gjelder barn med vedvarende atferdsvansker jf. nevnte lovs § 4-24.

I saker der en er usikker på grad av bekymring, kan barnevernstjenesten gi råd og rettledning. Drøftinger i enkeltsaker skal være anonyme inntil det foreligger en bekymringsmelding til barnevernet.

Avtaletilpasning

Denne side benyttes dersom en ønsker endringer eller tilpasninger i avtalen

TANNHELSE
ROGALAND

Avtalen må revideres ved endring i lovverket, organisering eller annet som er avgjørende for samarbeidet. Avtalen må gjennomgås årlig og skal gjelde frem til ny avtale blir utarbeidet og tatt i bruk.

For Kommunal barnevernstjeneste

For Tannhelse Rogaland FKF

Dato: _____

Dato: _____

Navn: _____

Navn: _____

Tannhelse Rogaland FKF`s prosedyrer for innkalling av pasienter som ikke møter til avtalt time.

Recall 1:

Send ”Ikke – møtt brev” (ligger i OPUS). Dersom pasienten har stort behandlingsbehov eller ikke – møtt historikk, kontakt vedkommende via telefon. Gjør en individuell vurdering av inkallingsintervallet, maksimum 12 måneder. Journalfør tiltak.

Recall 2:

Send ”Ikke – møtt brev”. Ta kontakt med pasienten på telefon og informer at vi tilrettelegger for pasienter som av ulike årsaker synes det er vanskelig å møte til tannlege eller tannpleier. Journalfør tiltak.

Recall 3:

Send ”Ikke – møtt brev”. Dersom pasienten/foresatte ikke tar kontakt innen **4 uker**, send ”Informasjon til foresatte” med info om at det blir sendt bekymringsmelding til barnevernet dersom tannklinikken ikke hører noe innen **4 uker**. Journalfør tiltak.

Dersom det blir aktuelt å sende bekymringsmelding, sendes saken til overtannlege/leder for videre behandling. Overtannlege/leder sender kopi til foresatte og anonym kopi til oppfølgingskontakt. Husk å sette pasienten på recall.

Dersom pasienten ikke møter påfølgende år, gjenta prosedyre. Husk på å sende ny melding til barnevernet med kopier som sist.

TANNHELSE
ROGALAND

IKKE- MØTT BREV

Til

Dato:

_____ hadde time på tannklinikken _____ men møtte ikke.

Vi viser til det som stod på timekortet om at dersom en ikke møter til avsatt tid og ikke gir beskjed, vil det ikke bli sendt ny time før neste år.

Vi presiserer at tilbudet fra den offentlige tannhelsetjenesten er basert på frivillighet.

Dersom dere ønsker time i år må dere selv ta kontakt med tannklinikken.

Med hilsen

(stempel fra tannklinikken med telefonnummer)

TANNHELSE
ROGALAND

Dato;

INFORMASJON TIL FORESATTE

Pasientens navn (under 18 år – til foresatte)

Den offentlige tannhelsetjenesten skal gi regelmessig og oppsøkende tilbud til barn og ungdom fra 0 -18 år.

Vi har ved flere anledninger registrert at barnet deres ikke har møtt opp til avtalt time hos oss. Det var satt opp avtaler hos oss:

Vi har forsøkt å kontakte dere på telefon og sendt brev til dere om dette, men har ikke oppnådd respons. Vi har heller ikke mottatt opplysninger om at barnet får tannbehandling ved annen tannklinikk.

I følge Lov om tannhelsetjenester er det vårt ansvar å medvirke til at våre pasienter får tannbehandling og ivareta oppfølging av generell tannhelse.

Vi er nå bekymret for at barnet deres ikke får dette tilbudet. Vi tilrettelegger gjerne for pasienter som synes det er vanskelig å møte til tannbehandling. Det kan også avtales time for en samtale med oss. Vi ber deg/dere kontakte oss innen **4 uker** for timeavtale.

Etter lov om helsepersonell § 33 har helsepersonell plikt til å gi opplysninger til barnevernstjenesten dersom det foreligger forhold som det reageres på. Dersom vi ikke hører fra deg/dere ser vi oss forpliktet til å melde fra til barnevernet.

Vi håper å høre fra dere snart.

Med vennlig hilsen

_____tannklinikk

TANNHELSE
ROGALAND

Untatt off.§ 13

Dato;

Barnevernstjenesten i _____

BEKYMRINGSMELDING TIL BARNEVERNET -vedrørende pasient som ikke møter til tannbehandling

Navn:..... Fødselsnummer:.....

Foresatte:.....

Adresse..... Telefon.....

Tannhelsetjenesten har som oppgave å gi ett oppsøkende tilbud til barn og unge fra 0 – 18 år.

I følge Lov om Tannhelsetjenester er det vårt ansvar som tannhelsepersonell å sørge for at denne gruppa får tannbehandling og oppfølging av generell tannhelse.

Tannhelsetjenesten er pålagt opplysningsplikt til barnevernet, tiltak har hjemmel i lov om helsepersonell § 33

Vi er nå bekymret for dette barnet.

Bakgrunnen for bekymringsmeldingen: .....

Når oppsto bekymring:.....

Hva er eventuelt gjort så langt:.....

Barnets atferd:.....

Ikke møtt til timeavtaler følgende datoer:.....

Samarbeid med foresatte? Er foresatte informert?:.....

Beskrivelse av funn og observasjoner:.....

Med hilsen.....Tannklinikk

Kopi til foresatte

Tannhelse Rogaland FKF`s prosedyrer for å sende bekymringsmelding ved mistanke om at pasient er utsatt for omsorgssvikt

- **Foresatte skal ikke kontaktes eller ha kopi av Bekymringsmelding** dersom det er mistanke om overgrep eller barnemishandling på grunn av fare for tap av bevismateriale.
- Kontakt kommunalt barnevern eller politi dersom objektive funn, atferdsendring eller avvikende forklaring gir grunn til mistanke om overgrep eller barnemishandling.
- Journalfør funn objektivt, nøyaktig og balansert.
- Beskriv pasientens atferd. Det trenger ikke være atypisk atferd.
- Dersom funn bare er kliniske, skal dette dokumenteres.
- Ta kliniske fotos dersom dette er mulig
- Oversend saken til overtannlegen
- Overtannlegen sender "Bekymringsmelding til barnevernet, mistanke om omsorgssvikt."
- Send anonym kopi av bekymringsmelding til Tannhelse Rogaland FKF`S oppfølgingskontakt.

TANNHELSE
ROGALAND

Unntatt off. §13
Dato:

Barnevernstjenesten i _____

BEKYMRRINGSMELDING TIL BARNEVERNET

Mistanke om omsorgssvikt

Tannhelsetjenesten har som oppgave å gi ett oppsøkende tilbud til barn og unge fra 0 – 18 år. I følge Lov om Tannhelsetjenester er det vårt ansvar som tannhelsepersonell å sørge for at denne gruppa får tannbehandling og oppfølging av generell tannhelse.

Etter Lov om helsepersonell § 33 har helsepersonell plikt til å gi opplysninger til barnevernstjenesten når det er grunn til å tro at barnet blir mishandlet i hjemmet, eller at det foreligger andre former for omsorgssvikt, jf Lov om barneverntjenesten § 4-10, § 4- 11 og § 4-12. Det samme gjelder dersom et barn har vist vedvarende og alvorlige atferdsproblemer, jf. samme lovs § 4-24.

Vi sender med dette bekymringsmelding om følgende pasient:

Navn: _____

Fødselsnummer: _____

Adresse: _____

Bakgrunn for bekymringsmeldingen: _____

Når oppsto bekymring: _____

Hvilke tiltak er iverksatt: _____

Ikke møtt til timeavtaler følgende datoer: _____

Samarbeid med foresatte: _____

Skildring av funn og observasjoner: _____

Med vennlig hilsen: _____ tannklinikk

Overtannlege/leder: _____

Samarbeidspartnere og kilder til mer informasjon:

- Barnehuset i Bergen kan kontaktes ved behov for rådgivning og rettledning.
www.barnehuset.com
- Buf-etat- www.bufetat.no
- Universitetet i Oslo v/Anne Rønneberg
- Andre interesseorganisasjoner:
  - regionale ressurscenter om vold, traumatisk Stress og selvmordsforebygging
www.rvts.no
  - Alternativ til vold – www.atv.no
  - Interesseorganisasjon for posttraumatisk Stresslidelse – www.traume.org
  - Senter mot incest –
www.sentermotincest.no
  - Senter mot seksuelle overgrep
www.smso-agder.no

TANNHELSE
ROGALAND